

Θέσεις του ΤΕΕ/Τμήμα Δυτ. Μακεδονίας σχετικά με την εξομοίωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης με εκείνου του πετρελαίου κίνησης και τις αναμενόμενες επιπτώσεις στη Δυτ. Μακεδονία

ΤΕΕ

ΤΜΗΜΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

16/2/2011

Θέσεις του ΤΕΕ/Τμήμα Δυτ. Μακεδονίας σχετικά με την εξομοίωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης με εκείνου του πετρελαίου κίνησης και τις αναμενόμενες επιπτώσεις στη Δυτ. Μακεδονία

Η Δυτική Μακεδονία είναι η ψυχρότερη περιοχή της Ελλάδας και για το λόγο αυτό υπάρχει ανάγκη θέρμανσης των κατοικιών για 7 – 8 μήνες το έτος, κάτι που δεν ισχύει για καμιά άλλη περιοχή της Ελλάδας. Η περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί την μοναδική γεωγραφική ενότητα της χώρας που εντάχθηκε στο σύνολό της στην δυσμενέστερη κλιματική ζώνη Δ, με βάση τον νέο Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ). Η κατά μέσο όρο ενεργειακή κατανάλωση οποιουδήποτε κτιρίου που βρίσκεται στη Δυτική Μακεδονία, για την κάλυψη των αναγκών θέρμανσης, είναι 2,5 φορές μεγαλύτερη από την κατανάλωση ενέργειας ενός ίδιου κτιρίου με παρόμοιες συνθήκες χρήσης και σε παρόμοιες συνθήκες δομημένου περιβάλλοντος, που όμως βρίσκεται στην περιοχή της Αττικής – Στερεάς Ελλάδας, όπως προκύπτει από τα αντίστοιχα κλιματολογικά δεδομένα [1].

Ο πληθυσμός της Δυτικής Μακεδονίας ανέρχεται σε 301522 κατοίκους [ΕΣΥΕ, 2001]. Από τον συνολικό πληθυσμό, οι 100000 κάτοικοι διαμένουν σε κτίρια που είναι συνδεδεμένα σε κάποια από τις εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης Αμυνταίου, Κοζάνης και Πτολεμαΐδας, που λειτουργούν στην περιοχή. Οι εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης διανέμουν θερμική ενέργεια συμπαραγωγής από τους ΑΗΣ της ΔΕΗ. Η υποστήριξη των τηλεθερμάνσεων από μονάδες αιχμής – εφεδρείας με καύσιμο πετρέλαιο θέρμανσης ανέρχεται κατά μέσο όρο, συνολικά στις τρεις τηλεθερμάνσεις, σε ποσοστό 10% [2]. Από τον υπόλοιπο πληθυσμό, 70000 κατοικούν σε κτίρια τα οποία θερμαίνονται με πηγές θερμότητας διαφορετικές του πετρελαίου θέρμανσης [3], ενώ 130000 περίπου διαμένουν σε κτίρια τα οποία θερμαίνονται με πετρέλαιο θέρμανσης.

Όπως υπολογιστικά προσεγγίζεται, αλλά και με βάση στοιχεία καταναλώσεων τυπικών νοικοκυριών, οι καταναλώσεις πετρελαίου θέρμανσης τυπικών περιπτώσεων κατοικιών, θερμομονωμένων σύμφωνα με τον κανονισμό θερμομόνωσης του 1978 ή αμόνωντων, διαμορφώνονται στη Δυτική Μακεδονία όπως στον πίνακα που ακολουθεί:

<i>ΕΙΔΟΣ ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ</i>	<i>ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (lt/έτος)</i>
Θερμομονωμένη μονοκατοικία 100 – 120m ²	1500 - 2300
Αμόνωντη μονοκατοικία 100 – 120m ²	2800 - 4300
Διαμέρισμα 90m ² σε θερμομονωμένη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	800 - 1400
Διαμέρισμα 90m ² σε αμόνωντη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	1300 - 2200

Λαμβάνοντας υπόψη μέση ετήσια δαπάνη ηλεκτρικού κάθε νοικοκυριού, 700€, καθώς και τιμή πετρελαίου θέρμανσης μετά την εξομοίωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης με εκείνου του πετρελαίου κίνησης, ενδεικτικά 1,4€/lt (χωρίς να υπολογίζεται πιθανή αύξηση διεθνώς των τιμών πετρελαίου), τότε η συνολική ετήσια ενεργειακή δαπάνη των τυπικών

νοικοκυριών στη Δυτική Μακεδονία, με χρήση πετρελαίου θέρμανσης, διαμορφώνεται αντίστοιχα ως εξής:

ΕΙΔΟΣ ΤΥΠΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΑΠΑΝΗ (€/έτος)
Θερμομονωμένη μονοκατοικία 100 – 120m ²	2800 - 3920
Αμόνωτη μονοκατοικία 100 – 120m ²	4620 - 6720
Διαμέρισμα 90m ² σε θερμομονωμένη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	1820 - 2660
Διαμέρισμα 90m ² σε αμόνωτη πολυκατοικία 4 – 6 διαμερισμάτων	2520 - 3780

Σημειώνεται ότι ανάλογη επιβάρυνση θα υποστούν και οι Δημοτικές Επιχειρήσεις που διαχειρίζονται τις τηλεθερμάνσεις στη Δυτική Μακεδονία.

Σύμφωνα με τον ορισμό της ενεργειακής φτώχειας [4], όταν ένα νοικοκυριό δαπανά περισσότερο του 10% του ετήσιου οικογενειακού του εισοδήματος για την κάλυψη των ενεργειακών του αναγκών, θεωρείται ότι πλήττεται από την ενεργειακή φτώχεια. Οι παράγοντες που συμβάλλουν σ' αυτό είναι αφενός τα χαμηλά εισοδήματα, αφετέρου οι υψηλές τιμές καυσίμων και ηλεκτρικού, όπως και η ανεπαρκής ενεργειακή απόδοση των υφιστάμενων κτιρίων.

Το φαινόμενο της ενεργειακής φτώχειας είναι πλέον ιδιαίτερα έντονο σε ολόκληρη την Ελλάδα [5], πόσο μάλλον στην περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας με τις ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες θέρμανσης των κτιρίων. Με βάση τα ποσά που προκύπτουν προηγούμενα, ένα ιδιαίτερα σημαντικό ποσοστό των νοικοκυριών στη Δυτική Μακεδονία, ακόμη και με υψηλότερα εισοδήματα του μέσου εισοδήματος των νοικοκυριών της, θα χαρακτηρίζονται πλέον ενεργειακά φτωχά.

Σχετικά με την κατάσταση που θα διαμορφωθεί με την εξομοίωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων, που επιχειρείται, θεωρούμε ότι:

- Το αναμενόμενο πρόγραμμα "Εξοικονομώ" δεν θα είναι αρκετό και ικανό να αποτελέσει κίνητρο, με βάση τους περιορισμούς - εισοδηματικούς και παλαιότητας κτιρίου - που θέτει.
- Τα νοικοκυριά της Δυτικής Μακεδονίας δεν θα μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στη σημερινή δύσκολη περίοδο, διαθέτοντας το απαραίτητο κεφάλαιο για την ενεργειακή αναβάθμιση της κατοικίας τους και θα υποπέσουν σε καθεστώς ενεργειακής ένδειας.
- Δεν είναι κοινωνικά δίκαιο να καλυφθούν τα ελλείμματα του προϋπολογισμού μέσω της αύξησης ενός φόρου που επηρεάζει τελείως διαφορετικά το πορτοφόλι ενός νοικοκυριού στην Κρήτη ή την Αθήνα, σε σχέση με τα νοικοκυριά στη Δυτική Μακεδονία.
- Δεν είναι δίκαιο να εφαρμοστεί ο αυξημένος φόρος στο πετρέλαιο θέρμανσης, όταν η πολιτεία δεν φρόντισε μέχρι σήμερα να θωρακίσει ενεργειακά, με την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων, το κτιριακό απόθεμα της χώρας.
- Με την επιχειρούμενη εξομοίωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων, δημιουργούνται συνθήκες ώστε η θέρμανση με ηλεκτρισμό (κλιματιστικά, αερόθερμα, κλπ) να γίνει πιο συμφέρουσα σε σχέση με τη θέρμανση με πετρέλαιο, όπως ήδη έχει αρχίσει να συμβαίνει στις νοτιότερες περιοχές της χώρας. Η κατάσταση αυτή θα οδηγήσει σε προφανή

ενεργειακή στρέβλωση (χαμηλότερος βαθμός ενεργειακής απόδοσης λόγω των μετατροπών ενέργειας) και σπατάλη ενέργειας, όταν η χώρα καλείται να επιτύχει το στόχο 20% εξοικονόμηση ενέργειας μέχρι το 2020.

Κατόπιν των παραπάνω, προτείνεται:

- Θέσπιση κριτηρίων στο πρόγραμμα "Εξοικονομώ", με γεωγραφικό – κλιματολογικό προσδιορισμό σε αναλογία με τις κλιματολογικές ζώνες του ΚΕΝΑΚ, με αναθεώρηση του περιορισμού παλαιότητας και των εισοδηματικών περιορισμών.
- Θέσπιση κριτηρίου ενεργειακής φτώχειας στα προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων.
- Κατάργηση του σχεδιασμού της εξομοίωσης ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων έως ότου υπάρξει συγκεκριμένη ρύθμιση για την περιοχή μας και εφόσον πραγματοποιηθεί η ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων με την εφαρμογή του προγράμματος "Εξοικονομώ".
- Η φορολόγηση του πετρελαίου θέρμανσης να αποτελεί ξεχωριστό ταμείο σε κάθε περιφέρεια, με σκοπό τη συμμετοχή του σε "καλάθι" κεφαλαίων που θα χρηματοδοτούν - υποστηρίζουν - δράσεις διαχείρισης - εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια, όπως είναι και η ενεργειακή αναβάθμιση παλαιών κτιρίων
- Να δοθούν ισχυρά κίνητρα καθώς και να προωθηθούν δράσεις υποκατάστασης του πετρελαίου θέρμανσης, ως βασικού καυσίμου θέρμανσης κτιρίων, με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως pellets, ηλιακά, δασική βιομάζα, αβαθή γεωθερμία, κλπ, σε επίπεδο κτιρίου ή, μέσω δικτύων περιφερειακής θέρμανσης, σε επίπεδο γειτονιάς ή οικισμού

Κοζάνη, Φεβρουάριος 2011

Για τη Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΔΜ

Ο Πρόεδρος

Μαυροματίδης Δημήτρης

Σημείωση:

Το παρόν κείμενο αποτελεί ομόφωνη απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, μετά από εισήγηση της Μόνιμης Επιτροπής Ενέργειας του Τμήματος

Αναφορές

1. ΤΟΤΕΕ 20701.3 / 2010
2. Στοιχεία εκθέσεων ΔΕΥΑΚ, ΔΕΤΗΠ, ΔΕΤΕΠΑ
3. Επικαιροποίηση ενεργειακού ισοζυγίου Δυτικής Μακεδονίας, ΑΝΚΟ, 2003
4. *Fuel Poverty*, Dr Brenda Boardman, 1988
5. Ενεργειακή φτώχεια στην Ελλάδα: Το δικαίωμα στην ενέργεια και στην ποιότητα ζωής, Δρ. Νίκος Βασιλάκος, Συνέδριο ΚΕΔΚΕ, Κοζάνη, 04.09.2009